



ISSN 2181-1709 (P)
ISSN 2181-1717 (E)

2024/№9

ТА'ЛИМ ВА
ИННОВАТСИОН
ТАДҚИҚОТЛАР

ОБРАЗОВАНИЕ И
ИННОВАЦИОННЫЕ
ИССЛЕДОВАНИЯ

EDUCATION AND
INNOVATIVE
RESEARCH

TA'LIM VA INNOVATSION TADQIQOTLAR
ОБРАЗОВАНИЕ И ИННОВАЦИОННЫЕ ИССЛЕДОВАНИЯ
EDUCATION AND INNOVATIVE RESEARCH



№9/2024
SENTABR

Muassis:

Buxoro davlat universiteti
 Fan va ta'lim MChJ

Bosh muharrir: Ma'murov
 Bahodir Baxshulloyevich, Buxoro
 davlat pedagogika instituti rektori

Jamoatchilik kengashi raisi:
 Xamidov Obidjon Xafizovich,
 Buxoro davlat universiteti rektori

Mas'ul kotib: Akramova
 Gulbahor Renatovna

Texnik muxarrir: Davronov
 Ismoil Ergashevich

Tahririyat manzili:
 Buxoro shahar,
 Q.Murtazoyev ko'chasi, 16-uy

E-mail:
 eirjurnal2020@gmail.com

Jurnalning elektron sayti:
 www.interscience.uz

Jurnal OAK Rayosatining 2021
 yil 30 sentyabrdagi 306/6-son
 Qarori bilan **PEDAGOGIKA,**
PSIXOLOGIYA,
FILOLOGIYA, TARIX
FANLARI bo'yicha falsafa
 doktori (PhD) va fan doktori
 (DSc) ilmiy darajasiga
 talabgorlarning dissertatsiya
 ishlari yuzasidan asosiy
 ilmiy natijalarini chop etish
 tavsiya etilgan ilmiy nashrlar
 ruxsatiga kiritilgan

Bosishga ruxsat etildi:

10.10.2024 y.
 Qog'oz bichimi 60x84 1/8.
 b/t.12,5.

Buyurtma raqami №03210
 «FAN VA TA'LIM» nashriyotida
 chop etildi. Buxoro shahar
<https://interscience.uz/> saytida
 joylashtirildi

Jurnal 28.07.2021 yilda 9305
 raqami bilan O'zbekiston
 Ommaviy axborot vositalari davlat
 ro'yxatidan o'tgan

Jurnal 2020 yilda tashkil topdi va
 2 oyda 1 marta chop etildi.
 2021 yil noyabr oyidan boshlab
 har oyda 1 marta o'zbek, rus va
 ingliz tillarida chop etiladi

«Ta'lim va innovatsion
 tadqiqotlar» xalqaro ilmiy-
 metodik jurnalidan ko'chirib
 bosish tahririyatining roziligi bilan
 amalga oshiriladi

Maqolada keltirilgan faktlarning
 to'g'riligi uchun muallif
 mas'uldir

07.00.00 – TARIX FANLARI	
Abdurahmonov I., Qushbayev F. Q. Ilk islom davrini o'rganishda musulmon sharqi tarixchilarining yondashuv metodologiyasi	8
Elova D. D. XIX asrda Turkiston o'lkasiga bug' dvigateli tegirmonlar kirib kelishi tarixi.	12
Esonova N. Mustaqillik yillarida O'zbekistonda oziq-ovqat sanoati tarmoqlarining rivojlanishi	16
Qurbonova M. B. Gastronomik turizm - buxoro pazandachilik merosini saqlab qolish omili	21
Rahmonova P. N. Samarqand hokimi sifatida.	26
Мирзайев Д. Ф. “Туркистон вилоятининг газети” саҳифаларида туркистон генерал-губернаторлигинининг бухоро амирлиги билан муносабати	30
Ортиков О. Р. Духовно-просветительская работа- гарант развития идеологического иммунитета студентов	45
10.00.00 – FILOLOGIYA FANLARI	
Abdurasulov Q. Q. O'zbek tilini chet tili sifatida o'qitishda tinglash ko'nikmasini rivojlantirish	52
Ахмаджонова Д. Д. Принципы отбора и обучения педагогической риторикев лингвокультурном образовании	58
Haydarova U. Yapon mumtoz adabiyotida suv va u bilan bog'liq tushunchalarning lingvomadaniy xususiyatlari	64
Karimova Y. Jizzax “Bobur” she'rida lirik fojeliq va tarixiy voqelik talqini	68
Khurramova Sh. O., Mamatova F.M. The usage of metaphor in business discourse	76
Mamajonov M. Y. Muloqotda o'zaro muvofiqlik	82
Ruziyeva N. Z. Evfemizmlarni o'rganishning nazariy asoslari	87
Расулова К. Ю. Цель использования трансформированных фразеологизмов в российских и узбекистанских СМИ	92
Sabirova N. E. O'zbek dostonchiligining o'ziga xos xususiyatlari (Xorazm baxshilar repertuari va ijrochilik mahorati)	98
To'lanova S. F. Rang komponentli so'z birikmalarining pragmatik tadqiqi	103
Shomurotova B. O. Xalq og'zaki ijodida qaldirg'och va qarg'a obrazi (o'zbek va ingliz folklori misolida)	108
Parpiboyev B. R. Maxmud Qoshg'ariyning “Devonu lug'otit turk” asarida ilm-fan taraqqiyoti. turli fanlarning o'zaro aloqadorlik jihatlari	113

Payg'ambar (s.a.v.)ning ibodatdagi holati hamda tashqi qiyofasi va uni vasf etuvchi hamda siyratga oid hadislar jamlangan.

Xulosa

Payg'ambar (s.a.v.) hayoti va shu bilan qatorda, ilk islom tarixini yorituvchi kitoblarning yana bir turi – bu “daloil” nomi ostida jamlangan asarlar. Ularda, asosan, risolatning rostligi va bu davrda yuz bergan mo'jizalarni asoslashga e'tibor qaratilgan. Daloilni islom ulamolari ikki qismga ajratishgan: ma'naviy va hissiy. Ma'naviy dalillarga Payg'ambar (s.a.v.) axloqi, so'zlari, qilgan ishlari kabilar kiritilgan. Hissiy dalillarga kelganda, aytish mumkinki, ular juda ham ko'p bo'lib, ulardan bir nechtasini sanab o'tish mumkin. Xususan, oyning ikkiga bo'linishi, barmoqlar orasidan suvning otilib chiqishi, oz taom bilan ko'p odamning to'yishi, daraxtlar, toshlar, hayvonlar bilan munosabat va boshqalar. Ammo bunday dalillarning avvalida shubhasiz Qur'oni karim turadi. E'tiborlisi, “Daloil an-nabaviya” (داليل النبوية), “A'lam an-nabaviya” (علام النبوية), “Oyat an-nabaviya” (آيات النبوية) nomi ostida jamlangan kitoblarda Muhammad (s.a.v.) Allohning elchisi ekaniga isbot bo'luvchi dalil va mo'jizalar haqidagi hadislar o'rin olgan.

Fodalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

- 271 – ص. 1855 – داليل يزاغمل اباتك. داليل دبع وباء يدق اوبل رمع نب دمحم.
ص. 1990. ثارتل قاباحصل راد: رصم – داليل قرىسل. داليل دبع وباء نب 174
Giorgio Levi Della Vida, “Sîre”, IA., (Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı, 1966), 10: 699; Fayda // “Siyer ve Megâzî”, 37:319; Ayrıca bkz.; Ahmet Yaman, “Siyer” // Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi, (Ankara: TDV Yayınları, 2009), 37: 316-319.
تسارد: داليل قرىسل رداصم. ينارهزل ابيحي نب داليل فيض <http://www.shamela.ws>
داليل قرىسل رداصم ضعبل داليل قرىسل فيض.

XIX ASRDA TURKISTON O'LKASIGA BUG' DVIGATELI TEGIRMONLAR KIRIB KELISHI TARIXI

*Elova Dilnoza Davlatovna
Buxoro davlat universiteti dotsenti, t.f.f.d. (PhD)*

Annotatsiya: Ushbu maqolada arxiv hujjatlari materiallari orqali XIX asr oxiri – XX asr boshlarida Turkiston o'lkasiga bug' dvigateli tegirmon texnik vositasining kirib kelish tarixi va uni xalq xo'jaligiga ta'siri masalalari ilmiy asosda tahlil qilingan.

Tayanch atamalar: Turkiston, yangi texnika, yer maydoni, tegirmon, silindr, bug' dvigateli, ot kuchi, narx-navo, stansiya, sug'orish, dehqonchilik, suv, mashinist, ta'mirlovchi, firma.

THE HISTORY OF THE INTRODUCTION OF STEAM ENGINE MILLS TO TURKESTAN IN THE 19TH CENTURY

*Elova Dilnoza Davlatovna
Bukhara Davlat University Associate Professor, (PhD)*

Summary: In this article, the history of the introduction of the steam engine mill technical tool to Turkestan in the late 19th - early 20th centuries and its impact on the national economy are analyzed on a scientific basis through the materials of archival documents.

Key words: Turkestan, new machinery, land area, mill, cylinder, steam engine, horse power, price, station, irrigation, farming, water, machinist, repairman, firm.

ИСТОРИЯ ПОЯВЛЕНИЯ ПАРОВЫХ МЕЛЬНИЦ В ТУРКЕСТАНЕ В XIX ВЕКЕ

*Елова Дильноза Давлатовна
Бухарский давлат университет доценты, т.ф.ф.д. (PhD)*

Аннотация: В данной статье на научной основе через материалы архивных документов анализируются история внедрения технического средства паровой мельницы в Туркестан в конце XIX - начале XX веков и его влияние на народное хозяйство.

Ключевые слова: Туркестан, новая техника, земельный участок, центробежный насос, цилиндр, паровая машина, мощность, цена, станция, орошение, сельское хозяйство, вода, машинист, ремонтник, фирма.

Kirish. Turkiston o'lkasida turli ot kuchiga ega bo'lgan bug' dvigateli asosida ishlaydigan tegirmonlar soni XIX asr 90-yillaridan boshlab tez ko'payib bordi. Shuningdek, jolgen (qadimgi ya'ni suv va ishchi hayvoni bilan harakat qiladigan tegirmonlar) larni qurish ham, eskirib tashlandiq bo'lib qolgan tegirmonlarni tiklashni so'rab imperiya ma'murlariga murojaat qilingan yuzlab xatlar arxiv hujjatlaridan o'rin olgan. Jumladan, mahalliy xalq vakillari ham bug' dvigateli kuchi bilan ishlaydigan tegirmonlar qurganligi muhimdir. 1896 yilning boshlarida Uchqo'rg'on mirobbohisasi (Farg'ona viloyati) Avval volosti boshqaruvchisiga yozgan bildirishida: Uchqo'rg'on istiqomat qiluvchi Ibrohim Sardorov, Hojiboy Abdullaev, Mullaboy Daminov, Toshmuhammad Husanboev, Usmon Toirov, Muhammadrajab Dadaboev, Oxunjon Marmusaevlar zamonaviy tegirmon qurishga ruxsat so'raganliklarni bildiradi. [1,1-2b] Ushbu tegirmonlarni qurishdan asosiy maqsad, tevarak-atrofdagi dehqonlarni un bilan

ta'minlash, ular uchun qulay, yaqin atrofda ulov (ot-arobasiz-diss) siz mushkulni yengil qilishga imkon tug'dirish ham bo'lgan. Shaxsiy va xususiy tegirmonlar soni shahar va qishloqlarda XX asr boshlaridan muttasil oshib borgan. Manbalardan birida: 1900 yilda Toshkentda tadbirkor Mirtursun Mirmuhamedovda 2 ta tolchen va 1 ta zamonaviy tegirmon bo'lgan. Uning tegirmoni va tolchenlaridan yaxshigina daromad kelgan – degan ma'lumot keltirilgan. O'lkadagi anhor va ariqlar bo'yida eski tegirmonlar bilan zamonaviy o'nlab tegirmonlar qurilgan. 1898 yilda tadbirkor Mulla Iskandar Pardaboev Oqdaryo, Xo'jaqo'rg'on anhorlari bo'yida (Sirdaryo viloyati) tegirmonlar qurdi. Ayniqsa, Oqdaryodan chiqarilgan ariq va anhorlar bo'yida o'nlab tegirmonlar qurilgan. Imperiya markazidan Turkiston o'lkasiga ko'chirilgan aholi orasidan tadbirkor va ayrim o'ziga to'q dehqonlar ham zamonaviy texnika asosida ishlaydigan tegirmonlar qurishdi.

Ularning tegirmonlari o'lkadagi rus poelenie, selenie (qishloq), posyolkalarini un bilan ta'minlardi. Yevropa millati vakillariga tegishli tegirmonlarda mahalliy xalq vakillari ham kunbay, haftalik maosh to'lash sharti bilan ishlashgan. Kattaqo'rg'on uezdi (Samarqand viloyati) Fyodorov posyolkasida istiqomat qiluvchi o'ziga to'q rus dehqoni G.G.Levchenkoga Qorasuv daryosi bo'yida tegirmonlar qurishga ruxsat berilganligi, keyinchalik uning tegirmonlarida 15-20 ta mahalliy aholi orasidan chiqqan ishchilar ishlanganligini qayd etish mumkin.[2,13b] Farg'ona viloyatiga ko'chirilgan slavyan aholi vakillaridan A.Xosenkov va V.Fyodorovlarning ham tegirmonlari muntazam ishlab turgan. Arxiv hujjatlarining tahlili shuni ko'rsatadiki, eski tegirmonlarni tiklash, ularni yangi texnika asosida ta'mirlash hamda ishga tushirish bu davrda keng tus olgan. Shuningdek, ayrim qishloqlarda jamoa bo'lib, bug'dvigateli asosida ishlaydigan tegirmon qurish harakatlari ham bo'lgan. 1907 yil 20 oktabrda Kalixasa qishlog'i (Samarqand viloyati Kattaqo'rg'on uezdi - diss)da yashovchi Muhammad Aliboy Abdujabborov eski tegirmonini yangidan tiklagan. Ushbu uezddagi tog'aybek qishlog'ining 13 nafar aholi vakillari Kattaqo'rg'on uezd boshlig'idan 1905 yil 21 sentabrda hamjihat bo'lib 2 ta tegirmon qurishga yozma murojaat qilinib ruxsat so'rashgan.

Ta'kidlash joizki, mirob, ariq oqsaqoli, volost boshlig'i, uchastka prestavlari bilan tegirmon egalari o'rtasida to'qnashuvlar bo'lib turgan. Ushbu ziddiyatlarning asosiy sababi – suv manbalarining dehqonlar xo'jaligiga yetarlicha bormayotganligi, ularning soliqlari o'z vaqtida to'lamaganliklari, ayrim hollarda ruxsatsiz tegirmon qurishga va ta'mirlashga bo'lgan urinishlar edi. 1900-1912 yillarda o'nlab tegirmon egalari sudga tortilgani haqida bildirish, bayonnoma va maxsus xatlar mavjudligi yuqoridagi fikrni isbotlaydi. Tadqiqot davomida amin bo'lindiki, yangi va eski asosda ishlaydigan tegirmonlar qurish uchun har bir tegirmon egasi 1 rub. 25 kop. miqdorida ta'rif (boj) solig'i to'lardi.[4,14-16 b]

Kattaqo'rg'on shahridan Muhammad Abdujabborov tegirmon qurish uchun ta'rif,(boj) solig'ini to'lagani, unda barcha hujjatlar rasmiylashtirilgan holda mavjudligiga qaramay ruxsat olamayotganligidan shikoyat qilgan. Ikkinchi bir Kattaqo'rg'onlik o'zbek Shodibek Xidirboev uezd oshlig'iga 1907 yil 17 aprelda yozgan shikoyatida, 36 yildan buyon tegirmoni borligi, eski tegirmon o'rniga yangi tegirmon qurganligi, u tegirmon o'rnatgan ariqdan K.Do'stqulov, A.Ahmadov, N.Abdurazzoqov, Abdulla Polvon Sodiq singarilar o'z yerlariga suv olmasada, unga qarshilik qilib kelayotganliklarini qayd etgan. Men tegirmon o'rnatgan ariqdan 116 tanop yer suv ichadi, ariq bo'yida paxta tozalash zavodi ham mavjud. Aslida ariqdan Mirzo Zarif, Mirzo Latif, Sharif Xo'ja oilalari, jami 21 xonadon suv ichadi. Biror bir komissiya tuzib men va menga qarshilik qilib turgan kishilar o'rtasidagi muammoni hal qilsangiz” – deb yozgandi Shodibek Xidirboev.

Aholi bilan tegirmon qurganlar o'rtasidagi ziddiyatlar ba'zan ochiq janjallarga aylanib, ayrim joylarda tegirmon egasining mahalla va qishloqdoshlari kurashi, tegirmonlarni buzib tashlashlarga borib yetgan. Farg'ona viloyati Marg'ilon uezdi Bo'ston

volost Qoshg'ar qishlog'ida yashovchi Madumar Mulla Norqulov uezd nachalnigiga yozgan shikoyatida (1896 yil 10 iyun - diss) qishloqdoshlari uning tegirmonini buzib tashlashganini, ushbu tegirmonni qozi 44 tilla baholanganligi va zararni qoplashda amaliy yordam so'ragan.[8,16 b]

Shuningdek, Marg'ilon uezdi Avval volostidan Miroyshabibi Safarova ham uezd boshlig'iga shikoyat qilib, uning yangidan qurgan (1901 yil - diss) tegirmonini 2 ta qishloqdoshi vayron qilib, 144 rubl zarar keltirganidanshikoyat qilgan.

Yuqoridagi ma'lumotlar o'rganilar ekan, XIX asr so'nggi o'n yilligi XX asr boshlarida Turkistonda yuzlab tegirmonlar mavjud bo'lib, bug' dvigateli bilan ishlaydigan tegirmonlar bilan barcha eski (tolchen) tegirmonlar ham ishlab turgan. Zamonaviy tegirmonlar aholining ehtiyojini to'la qondira olmasligi tufayli suv va ishchi hayvoni yordamida ishlaydigan tegirmonlarga ehtiyoj saqlangan edi. Bizningcha, yangi tegirmonlar o'rnatishning qimmatligi, bu uchun oddiy aholida yetarlicha mablag' mavjud emasligi ham o'z zamonasi uchun texnika sohasida olg'a qadam hisoblangan yangi tipdagi tegirmonlar keng tarqalishiga imkon bermagan.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'uxati.

1. Ўзбекистон Миллий Архиви U-23-фонд, 1-рўйхат, 714-йиғма жилд, 5,6-варақлар, 6-варақнинг орқа томони.
2. ЎзМА, U-17-фонд, 1-рўйхат, 16318-йиғма жилд, 1-2 варақлар.
3. ЎзМА, U-22-фонд, 1-рўйхат, 1989-йиғма жилд, 7-8 варақлар.
4. ЎзМА, U-22-фонд, 1-рўйхат, 1498-йиғма жилд, 13-варақ.
5. ЎзМА, U-22-фонд, 1-рўйхат, 1989-йиғма жилд, 32,33,34,35,36,37,38,39,40-варақлар.
6. ЎзМА, U-22-фонд, 1-рўйхат, 1498-йиғма жилд, 24-варақ, 28-варақнинг орқа томони.
7. ЎзМА, U-23-фонд, 1-рўйхат, 714-йиғма жилд, 10-варақ.
8. ЎзМА, U-23-фонд, 1-рўйхат, 714-йиғма жилд, 16-варақ.
9. Davlatovna, Elova Dilnoza. «“Navro'z” bayrami bilan bog'liq an'analarning tarixiy manbalarda yoritilishi.» ta'lim va rivojlanish tahlili onlayn ilmiy jurnali 3.4 (2023): 4-6.
10. Davlatovna, Elova Dilnoza. «Buxoro bosmaxona va nashriyotlariga texnika sohasidagi yangiliklarning kirib kelish tarixidan (1920-1924-yillar): Elova Dilnoza Davlatovna, tffd (PhD), Buxoro davlat universiteti.» Образование и инновационные исследования международный научно-методический журнал 2 (2023): 7-11.
11. Sh, Ahmadov O. «O'quvchilarda o'quv motivlarini shakllantirishning pedagogik asoslari.» Journal of science, research and teaching 2.8 (2023): 65-70.
12. Davlatovna, Elova Dilnoza. «buxoro bosmaxona va nashriyotlariga texnika sohasidagi yangiliklarning kirib kelish tarixidan (1920-1924-yillar).» pedagogs jurnali 1.1 (2023): 760-760.
13. Элова, Дилноза. «XIX аср охири-XX аср бошларида туркистон хўжалигига марказдан кочувчи насос техникасининг кириб келиши.» ta'lim va rivojlanish tahlili onlayn ilmiy jurnali 2.11 (2022): 162-165.
14. Элова, Дилноза. «История Появления Автомобилей И Тракторов В Бухаре В Начале Хх Века.» Miasto Przyszłości 29 (2022): 357-358.
15. Элова, Дилноза Давлатовна. «Туркистон тараккийпарварларининг янги техникалар ва уларнинг ўлка бўйлаб тарқалишидаги роли.» Journal of Research in Innovative Teaching and Inclusive Learning 2.1 (2024): 9-12.
16. Элова, Дилноза Давлатовна. «XIX АСР охири–XX аср бошларида

туркистонга янги ҳарбий курол–яроғларнинг кириб келиши тарихи (архив манбалари асосида): Элова Дилноза Давлатовна Бухоро давлат университети 1-курс таянч докторанти.» Образование и инновационные исследования международный научно-методический журнал 6 (2021).

17. Дилноза, Элова. «История Появления Автомобилей И Тракторов В Бухаре В Начале Хх Века.» (2023).
18. Shodmonovich A. O. Education in the emirate of bukhara (based on the life and work of the rulers) //Academicia: an international multidisciplinary research journal. – 2020. – Т. 10. – №. 12. – С. 1224-1227.
19. Elova, Dilnoza, and Olimjon Ahmadov. «Bukhara from the history of the events of the organization of the air fleet of modern new technology and the introduction of aircraft.» E3S Web of Conferences. Vol. 515. EDP Sciences, 2024.
20. Ahmadov O. Бухоро амирлигида янги усул мактаблари фаолияти. ютуқлари ва муаммолар //центр научных публикаций (buxdu. uz). – 2020. – Т. 1. – №. 1.
21. Ахмедов О. Ш. Образование в бухарском эмирате (на основе жизни и творчества правителей) //Вопросы науки и образования. – 2021. – №. 6 (131). – С. 10-13.

MUSTAQILLIK YILLARIDA O'ZBEKISTONDA OZIQ-OVQAT SANOATI TARMOQLARINING RIVOJLANISHI

*Nilufar Esonova,
katta o'qituvchi, Iqtisodiyot va pedagogika universiteti, Qarshi*

Annotatsiya. O'zbekiston Respublikasida yangi oziq-ovqat sanoat tarmoqlarining yuzaga kelishi, rivojlanishi va mazkur jarayondagi imkoniyatlar, oziq-ovqat sanoati sohasi bo'yicha horijiy mamlakatlar bilan aloqalar ilmiy manbalar asosida tarixiy tahlil etiladi.

Kalit so'zlar: Sanoat, oziq-ovqat sanoati, zavod, un sanoati, vino sanoati, yog' sanoati, yengil sanoat, sabzavot konserva sanoati, kadrlar siyosati.

РАЗВИТИЕ СЕТЕЙ ПИЩЕВОЙ ПРОМЫШЛЕННОСТИ В УЗБЕКИСТАНЕ В ГОДЫ НЕЗАВИСИМОСТИ

*Нилуфар Эсонова,
старший преподаватель, Университет экономики и педагогики, Карши*

Аннотация. Исторически на основе научных источников анализируются возникновение и развитие новых пищевых производств в Республике Узбекистан и возможности в этом процессе, отношения с зарубежными странами в области пищевой промышленности.

Ключевые слова: Промышленность, пищевая промышленность, заводы, мукомольная промышленность, винодельческая промышленность, нефтяная промышленность, легкая промышленность, овощеконсервная промышленность, кадровая политика.

DEVELOPMENT OF FOOD INDUSTRY NETWORKS IN UZBEKISTAN IN THE YEARS OF INDEPENDENCE

*Nilufar Esonova,
senior lecturer, University of Economics and Pedagogy, Karshi*

Abstract. The emergence and development of new food industries in the Republic of Uzbekistan and opportunities in this process, relations with foreign countries in the field of food industry are analyzed historically based on scientific sources.

Key words: Industry, food industry, factory, flour industry, wine industry, oil industry, light industry, vegetable canning industry, personnel policy.

Bugungi kunda jahon iqtisodiyotida insoniyat taraqqiyotining avvalgi davrlariga xos bo'lmagan yangi tendensiyalar vujudga keldi. Iqtisodiyotning ma'no-mazmuni va xarakteri tubdan o'zgardi. Jahon mamlakatlarida sanoatning jadal taraqqiy etishi, davlatlararo iqtisodiy munosabatlar sohasining chuqurlashishi, xalqaro miqyosida faoliyat ko'rsatuvchi BMTning Sanoatni rivojlantirish tashkiloti faoliyati va soha tarixiga qiziqish ortib, u bilan bo'lgan tadqiqotlar keng ko'lamda olib borilmoqda. Jahonning turli ilmiy-tadqiqot markazlari, ixtisoslashgan ilmiy muassasa hamda oliy o'quv yurtlarida sanoat sohasi tarixi va uning yangi tarmoqlari bo'yicha keng ko'lamdagi ilmiy izlanishlar, tadqiqotlar amalga oshirilmoqda.

O'zbekistonda so'nggi yillarda iqtisodiy islohotlar tufayli mamlakat sanoat ishlab chiqarish tizimida tarkibiy o'zgarishlar amalga oshirilib, zamonaviy sanoat taraqqiyoti uchun keng yo'l ochildi. Iqtisodiy hayotni demokratlashtirish, soha siyosiy tizimida tub